2024/1392

29.5.2024 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/1392 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 14 май 2024 година

относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за украинските продукти съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([1]),

като имат предвид, че:

(1) Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна ([2]) (наричано по-нататък „Споразумението за асоцииране“) представлява основата, върху която се градят отношенията между Съюза и Украйна. В съответствие с Решение 2014/668/ЕС на Съвета ([3]) дял IV от Споразумението за асоцииране, който се отнася до търговията и свързаните с търговията въпроси, започна да се прилага временно от 1 януари 2016 г. и влезе в сила на 1 септември 2017 г. след ратифицирането му от всички държави членки.

(2) Споразумението за асоцииране изразява желанието на страните по него (наричани по-нататък „страните“) да укрепят и разширят отношенията си по амбициозен и новаторски начин, а също така да улеснят и постигнат постепенна икономическа интеграция, в съответствие с правата и задълженията, произтичащи от членството на страните в Световната търговска организация.

(3) В член 25 от Споразумението за асоцииране се предвижда постепенното установяване на зона за свободна търговия между страните в съответствие с член XXIV от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г. (наричано по-нататък „ГАТТ от 1994 г.“). За тази цел в член 29 от Споразумението за асоцииране се предвижда постепенното премахване на митата в съответствие с включените в него графици и се предвижда възможността за ускоряване и разширяване на обхвата на това премахване.

(4) Непредизвиканата и неоправдана агресивна война от страна на Русия срещу Украйна, която продължава от 24 февруари 2022 г., оказа тежко отрицателно въздействие върху възможността на Украйна да търгува с останалата част от света както поради разрушаването на производствения капацитет, така и поради невъзможността да се използва значителна част от транспортните средства, например вследствие на ограничения и несигурен достъп до Черно море. При тези извънредни обстоятелства и за да се смекчат отрицателните икономически последици от агресивната война на Русия срещу Украйна, е необходимо да се ускори развитието на по-тесни икономически отношения между Съюза и Украйна с цел предоставянето на трайна подкрепа на украинските власти и население. Поради това е необходимо и целесъобразно да продължи насърчаването на търговските потоци и предоставянето на отстъпки под формата на мерки за либерализиране на търговията за всички продукти в съответствие с ускореното премахване на митата върху търговията между Съюза и Украйна.

([1]) Позиция на Европейския парламент от 23 април 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 13 май 2024 г.

([2]) ОВ L 161, 29.5.2014 г., стр. 3.

([3]) Решение 2014/668/ЕС на Съвета от 23 юни 2014 г. за подписване, от името на Европейския съюз, и временно прилагане на Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна, по отношение на дял III (с изключение на разпоредбите относно третирането на граждани на трети държави, които са законно наети като работници на територията на другата страна) и дялове IV, V, VI и VII от него, както и на свързаните приложения и протоколи (ОВ L 278, 20.9.2014 г., стр. 1).

(5) В съответствие с член 21, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) Съюзът трябва да осигурява съгласуваност между различните области на външната си дейност. Съгласно член 207, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) общата търговска политика трябва да се провежда съгласно принципите и целите на външната дейност на Съюза.

(6) Срокът на действие на Регламент (ЕС) 2023/1077 на Европейския парламент и на Съвета ([4]) изтича на 5 юни 2024 г.

(7) Временните мерки за либерализиране на търговията, установени с настоящия регламент, следва да бъдат под формата на: i) спиране на прилагането на системата на входните цени по отношение на плодовете и зеленчуците; ii) спиране на прилагането на тарифните квоти и вносните мита; и iii) спиране на прилагането на глава V и член 24 от Регламент (ЕС) 2015/478 на Европейския парламент и на Съвета ([5]). Чрез тези мерки на практика Съюзът временно ще предостави подходяща икономическа и финансова подкрепа на Украйна и на засегнатите стопански субекти.

(8) С цел предотвратяването на измами прилагането на преференциалния режим, установен с настоящия регламент, следва да е обусловено от спазването от страна на Украйна на всички съответни условия, с които е обвързано получаването на ползи съгласно Споразумението за асоцииране, включително правилата за произход на съответните продукти и свързаните с тях процедури, и с участието на Украйна в тясното административно сътрудничество със Съюза, предвидено в Споразумението за асоцииране.

(9) Преференциалният режим, установен с настоящия регламент, следва да се прилага също така с условието Украйна да се въздържа от въвеждане на нови мита или такси с равностоен ефект, както и на нови количествени ограничения или мерки с равностоен ефект, или от повишаване на съществуващите нива на мита или такси, или от въвеждане на други ограничения върху търговията със Съюза, освен когато това е явно оправдано в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна.

(10) Преференциалният режим, установен с настоящия регламент, следва да се прилага също така с условието Украйна да продължи да спазва общите принципи на Споразумението за асоцииране. В това отношение в член 2 от Споразумението за асоцииране се предвижда, наред с другото, че зачитането на демократичните принципи, правата на човека и основните свободи, насърчаването на зачитането на принципите на суверенитет и териториална цялост, ненарушимост на границите и независимост, както и предотвратяването на разпространението на оръжията за масово унищожение и свързаните с тях материали и техните средства за доставка представляват съществени елементи от Споразумението за асоцииране. Освен това в член 3 от Споразумението за асоцииране са заложени принципите на върховенството на закона, борбата с корупцията, борбата с различните форми на транснационална организирана престъпност и борбата срещу тероризма, насърчаването на устойчиво развитие и ефективно многостранно сътрудничество, които са от основно значение за укрепването на отношенията между страните.

(11) Необходимо е да се предвиди възможността — при условие че след надлежно обосновано искане от държава членка или по собствена инициатива Комисията извърши оценка в контекста на редовното наблюдение на въздействието на настоящия регламент — за предприемане на всички необходими мерки по отношение на вноса на всички продукти, попадащи в обхвата на настоящия регламент, например пшеница и други зърнени култури, който оказва неблагоприятно въздействие върху пазара на Съюза или пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти. Налице е особено несигурно положение на пазарите на яйца, домашни птици, захар, овес, царевица, едрозърнест грис и пчелен мед, което може да причини вреди на селскостопанските производители от Съюза, ако вносът от Украйна се увеличи. Целесъобразно е да се въведе автоматична защитна мярка по отношение на тези продукти, която да се започне да се прилага, ако кумулативният обем на вноса съгласно настоящия регламент през определен период надвиши съответната средноаритметична стойност на обема на вноса, регистриран в периода от 1 юли до 31 декември 2021 г., през 2022 г. и през 2023 г.

(12) Вносът от Украйна, включително на зърнени култури и маслодайни растения, може да бъде поставен под наблюдение съгласно глава IV от Регламент (ЕС) 2015/478, което включва възможността да се изисква издаването на документ за наблюдение като условие за свободно движение (лицензиране на вноса), ако тенденциите на вноса заплашват да причинят вреда на производители от Съюза и ако интересите на Съюза го изискват.

(13) За да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за спиране на прилагането на преференциалния режим, предвиден в член 1, параграф 1, ако условията за ползване на преференциалния режим вече не са изпълнени, и за въвеждането на защитни мерки в случаите, когато пазарът на Съюза или пазарът в една или няколко държави членки на сходни или пряко

([4]) Регламент (ЕС) 2023/1077 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за украинските продукти съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна (ОВ L 144, 5.6.2023 г., стр. 1).

([5]) Регламент (ЕС) 2015/478 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2015 г. относно общите правила за внос (ОВ L 83, 27.3.2015 г., стр. 16).

конкурентни продукти е засегнат неблагоприятно от вноса съгласно настоящия регламент. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([6]). За приемането на временни защитни мерки следва да се използва процедурата по консултиране, предвидена в посочения регламент, предвид въздействието и естеството на тези мерки и тяхната логическа последователност във връзка с приемането на окончателни защитни мерки. В допълнение процедурата по консултиране следва да се използва за приемането на процедури за наблюдение на обема на вноса на яйца, домашни птици, захар, овес, царевица, едрозърнест грис и пчелен мед от Украйна, за да се гарантира ефективното действие на автоматичната защитна мярка.

(14) В годишния доклад на Комисията относно установяването на задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия, която е неразделна част от Споразумението за асоцииране, следва да се включи подробна оценка на прилагането на мерките за либерализиране на търговията, установени с настоящия регламент.

(15) С оглед на изтичането на срока на действие на Регламент (ЕС) 2023/1077 на 5 юни 2024 г. настоящият регламент следва да влезе в сила на 6 юни 2024 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Мерки за либерализиране на търговията

1. Въвежда се следният преференциален режим:

а) прилагането на механизма на „входните цени“ се спира за продуктите, за които той се прилага съгласно приложение I-A към Споразумението за асоцииране. За вноса на тези продукти не се прилагат мита;

б) прилагането на всички тарифни квоти, установени съгласно приложение I-A към Споразумението за асоцииране, се спира, а продуктите, обхванати от тези квоти, се допускат за внос от Украйна в Съюза без никакви мита.

2. Прилагането на глава V и член 24 от Регламент (ЕС) 2015/478 се спира по отношение на вноса с произход от Украйна.

Член 2

Условия за правото за прилагане на преференциалния режим

Преференциалният режим, предвиден в член 1, параграф 1, се прилага при следните условия:

а) спазване от страна на Украйна на правилата за произход на продуктите и свързаните с тях процедури, предвидени в Споразумението за асоцииране;

б) въздържане от страна на Украйна от въвеждане на нови мита или такси с равностоен ефект, както и на нови количествени ограничения или мерки с равностоен ефект върху вноса с произход от Съюза, и от повишаване на съществуващите нива на мита или такси, или от въвеждане на други ограничения върху търговията със Съюза, включително дискриминационни вътрешни административни мерки, освен ако това е явно оправдано в контекста на войната; както и

в) зачитане от страна на Украйна на демократичните принципи, правата на човека и основните свободи и зачитането на принципа на върховенството на закона, както и постоянни и непрекъснати усилия за борба с корупцията и незаконните дейности в съответствие с членове 2, 3 и 22 от Споразумението за асоцииране.

([6]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

Член 3

Спиране

1. Ако Комисията установи, че са налице достатъчно доказателства за неизпълнение от страна на Украйна на условията, определени в член 2, Комисията може чрез акт за изпълнение да спре изцяло или частично прилагането на преференциалния режим, предвиден в член 1, параграф 1. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 5, параграф 3.

2. Ако държава членка поиска от Комисията да спре прилагането на някой от преференциалните режими въз основа на неизпълнение от страна на Украйна на условията, посочени в член 2, буква б), в срок от четири месеца от искането Комисията представя мотивирано становище относно основателността на твърдението за неизпълнение от страна на Украйна. Ако Комисията стигне до заключението, че твърдението е обосновано, тя започва процедурата, посочена в параграф 1 от настоящия член.

Член 4

Защитни мерки

1. Когато продукт с произход от Украйна, попадащ в обхвата на член 1, параграф 1, се внася при условия, които оказват неблагоприятно въздействие върху пазара на Съюза или върху пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти, Комисията може да наложи чрез акт за изпълнение всякакви необходими мерки. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 5, параграф 3.

Такива мерки могат да бъдат налагани за срока, необходим, за да се противодейства на неблагоприятните последици върху пазара на Съюза или върху пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти.

2. Комисията наблюдава редовно въздействието на настоящия регламент, като взема предвид информацията за износа, вноса, цените на пазара на Съюза или на пазара на една или няколко държави членки и за производството на Съюза на продуктите, предмет на мерките за либерализиране на търговията по член 1, параграф 1, буква б).

Комисията информира държавите членки за резултатите от редовното наблюдение на всеки два месеца, считано от 6 юни 2024 г.

3. Комисията прави оценка на състоянието на пазара на Съюза или на пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти с оглед на налагането на мерки в съответствие с параграф 1. Тази оценка започва:

а) след надлежно обосновано искане от държава членка, включващо достатъчно *prima facie* доказателства, за които основателно може да се очаква, че са на разположение на тази държава членка съгласно параграф 4, за наличието на внос, който оказва неблагоприятно въздействие върху пазара съгласно параграф 1, или

б) по собствена инициатива, след като за Комисията стане видно, че има достатъчно *prima facie* доказателства за наличието на внос, който оказва неблагоприятно въздействие върху пазара съгласно параграф 1.

Оценката, посочена в първа алинея, трябва да приключи в рамките на четири месеца от започването ѝ.

4. При извършване на оценката съгласно параграф 3 Комисията взема предвид всички значими пазарни тенденции, включително въздействието на съответния внос върху състоянието на пазара на Съюза или пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти. Тази оценка включва фактори като:

а) темповете и обема на увеличаване на вноса от Украйна на съответния продукт в абсолютно и относително изражение;

б) последиците на съответния внос върху производството и цените на пазара на Съюза или на пазара на една или няколко държави членки, като същевременно се вземат предвид тенденциите при вноса от други източници.

Списъкът с фактори, посочен в първа алинея, не е изчерпателен и могат да бъдат взети предвид и други значими фактори.

5. При критични обстоятелства, когато забавянето би причинило трудно поправима вреда, Комисията може чрез акт за изпълнение временно да наложи всякакви необходими мерки. Такава мерки може да бъдат налагани само след надлежно обосновано искане от държава членка съгласно параграф 3, буква а) от настоящия член и се приема в срок от 21 дни след получаване на искането. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 5, параграф 4. Срокът на прилагане на дадена временна защитна мярка не може да превишава 120 дни.

6. Когато в резултат на оценката, посочена в параграф 3, Комисията прецени, че пазарът на Съюза или пазарът на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти е бил засегнат неблагоприятно, и възнамерява да наложи окончателна мярка съгласно параграф 1, тя публикува известие в *Официален вестник на Европейския съюз,* с което обявява въвеждането на такава мярка. В известието се съдържа обобщение на основните резултати от оценката и се посочва срокът, в който заинтересованите лица могат да представят становищата си в писмен вид. Този срок не може да надвишава 10 дни от датата на публикуване на известието.

7. Ако през периода от 6 юни до 31 декември 2024 г. кумулативният обем на вноса на яйца, домашни птици, захар, овес, царевица, едрозърнест грис или пчелен мед след 1 януари 2024 г. достигне съответната средноаритметична стойност на обема на вноса, регистриран в периода от 1 юли до 31 декември 2021 г., през 2022 г. и през 2023 г., в срок от 14 дни и след като информира Комитета по защитните мерки, създаден с член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/478 (наричан по-нататък „Комитетът по защитните мерки“), Комисията:

а) въвежда отново за този продукт съответната тарифна квота, чието прилагане е спряно съгласно член 1, параграф 1, буква б) от настоящия регламент, до 31 декември 2024 г.; и

б) въвежда, считано от 1 януари 2025 г., тарифна квота, равна на пет дванадесети от посочената средноаритметична стойност, или съответната тарифна квота, чието прилагане е спряно член 1, параграф 1, буква б) от настоящия регламент, като се прилага по-високата от двете стойности.

Ако през периода от 1 януари до 5 юни 2025 г. кумулативният обем на вноса на яйца, домашни птици, захар, овес, царевица, едрозърнест грис или пчелен мед за периода след 1 януари 2025 г. достигне пет дванадесети от съответната средноаритметична стойност на обема на вноса, регистриран в периода от 1 юли до 31 декември 2021 г., през 2022 г. и през 2023 г., Комисията — в срок от 14 дни и след като информира Комитета по защитните мерки — въвежда отново за този продукт съответната тарифна квота, чието прилагане е спряно съгласно член 1, параграф 1, буква б).

За целите на настоящия параграф понятията „яйца“, „домашни птици“, „захар“, „овес“, „царевица“, „едрозърнест грис“ и „пчелен мед“ се отнасят до всички продукти, обхванати от тарифните квоти в допълнението към приложение I-A към Споразумението за асоцииране съответно за яйца и албумини, месо от домашни птици и продукти от такова месо, захар, овес, царевица, брашна и гранули, ечемичен едрозърнест и дребнозърнест грис, обработени по друг начин зърна от житни растения и пчелен мед. Средноаритметичната стойност, посочена в настоящия параграф, се изчислява, като сборът на обема на вноса в периода от 1 юли до 31 декември 2021 г., през 2022 г. и през 2023 г. се раздели на две и половина.

Комисията може да приема акт за изпълнение за установяване на правилата за наблюдение на обема на вноса, посочен в настоящия параграф. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 5, параграф 4.

8. Ако Комисията наложи мярка съгласно параграф 1, 5 или 7, с която отново се въвежда тарифна квота, чието прилагане е спряно съгласно член 1, параграф 1, буква б), обемът, внесен през календарната година, през която Комисията налага тази мярка, се взема предвид при управлението на тарифната квота.

Член 5

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по Митническия кодекс, създаден с член 285, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([7]), във връзка с член 3, параграф 1 от настоящия регламент. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. Комисията се подпомага от Комитета по защитните мерки във връзка с член 4, параграф 1 от настоящия регламент. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

([7]) Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1).

4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 6

Оценка на прилагането на мерките за либерализиране на търговията

В годишния доклад на Комисията относно установяването на задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия се включва подробна оценка на прилагането на мерките за либерализиране на търговията, предвидени в настоящия регламент, и доколкото е целесъобразно — оценка на социалното въздействие на тези мерки в Украйна и в Съюза. На уебсайта на Комисията се предоставя информация за вноса на продукти съгласно член 1, параграф 1, буква б) и тази информация се актуализира ежемесечно.

Член 7

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на 6 юни 2024 г.

Настоящият регламент се прилага до 5 юни 2025 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 14 май 2024 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	H. LAHBIB

Във връзка с този регламент е направено едно изявление, което може да бъде намерено в ОВ C ([8]).

([8]) Изявление на Комисията относно наблюдението на вноса на зърно от Украйна по повод приемането на Регламент (ЕС) 2024/1392 на Европейския парламент и на Съвета относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за украинските продукти съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна (ОВ C, C/2024/3357, 29.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3357/oj)